AALBORG UNIVERSITET

cefu | Center for Ungdomsforskning

Kunst i kommunen 27.1.2021

Borgernær kunst

Kunstprojekter i ‘udsatte boligområder’

Anne Mette W. Nielsen, phd., lektor, CeFU: amwn@hum.aau.dk

AALBORG UNIVERSITET

cefu | Center for Ungdomsforskning

Forskningsprojekt 2019-2021

- Et forskningssamarbejde ml. Birgit Eriksson og Mia Yates (AU), Anne Scott Sørensen (SDU) og Anne Mette W. Nielsen (AAU)
- Fire almene boligområder Vollsmose (Odense), Gellerup Parken (Århus), Værebro Parken (Gladsaxe) og Stengårdsvej (Esbjerg)

Flere betydninger af 'udsat'

- Socio-økonomisk ulighed: Lavere uddannelsesniveau, lavere indkomstniveau, højere grad af sociale problemer
- Stigmatisering: En os vs. dem diskurs, der bruger termer som 'sorte huller', 'ghettoer', 'parallelsamfund. "The effective categorization of a group of people by a more powerful Other is not (...) 'just' a matter of classification (...). It is necessarily an intervention in that group's world that will alter that world and the experience of living in it" (Jenkins 2012)
- Politiske interventioner: bl.a. institutionspligt, højere strafferamme for kriminalitet, nedrivninger og frasalg

AALBORG UNIVERSITET

cefu | Center for Ungdomsforskning

Satsninger på borgernær kunst i 'udsatte boligområder'

- Statens Kunst Fond
- Slots- og Kulturstyrelsen
  - Forsøgspuljen Kulturbroen (2019)
  - Pulje til Kunst og kultur i udsatte boligområder (2019-2022)
- Realdania: By i balance (2016-2020)

→ En betterment agenda (Schragg 2016)

→ Kunst som løftestang (Statens Kunstfond 2019)

AALBORG UNIVERSITET

cefu | Center for Ungdomsforskning

Hvilke sociale og æstetiske relationer/ sammenhænge etablerer projekterne?

Larsen, Aabille, Tapia, Thorhauge: Kunstvild, Værebro Park

- Permanente, fysiske interventioner
- Midlertidige greb til ny brug og nye fællesskaber
- Kunstneriske workshops
- Platforme for kunst

Haslund: Spoon Ball Camp

Strøm: Strøm til børn, Stengårdsvej

Aabille: Let's make pizza, Værebro Park

Aagaard: Sigrids Stue, Gellerup Parken

Settergren: Galakse-stien, Vollsmose

Larsen: Zig Zag broen Værebro Park

Christiansen: Kunstgulv, Bakkeskolen, Stengårdsvej

Nørgaard: Sten, Sti, Dige, Sigrids Stue, Gellerup Parken

Fra mangelsyn til ressourcesyn?

- ‘Beboer-baserede’ indsatser: udvikler beboernes evner til deltagelse
- ‘Steds-baserede’ indsatser: udvikler beboernes deltagelsesmuligheder med henblik på at udvikle områderne

[Kunstvild] ligger jo i forbindelse med Netto, og det er jo i Netto jeg handler. Så går jeg ind i den side, og Kunstvild ligger på den anden side. Men jeg kunne godt finde på at gå derover og kigge, når jeg gik ud. Selvom jeg ikke skulle derover. Det er det eneste, der har kunne få mig til at gå den vej ud. Det så lidt spændende ud. Lidt anderledes. Jeg var jo ikke helt tilfreds med det. Jeg synes jo de pinde, de smed derinde, og trillebøre og sådan noget der, det sagde mig ikke rigtig noget, og det irriterede mig en lille smule. Det kunne godt gøres lidt bedre synes jeg [griner]. Jeg kan huske, jeg på et tidspunkt fortalte Karoline [Larsen], at der mangler en stol, så ældre mennesker de kan sidde ned, og så gik der ikke ret lang tid, så stod der en stol derinde, hun havde fået fat i [griner]. Jeg kan bare huske, jeg havde god kontakt med dem, jeg kunne godt lide de der mennesker. (Beboer, Værebro Park)

Medbestemmelse og beboerinvolvering som princip?

- Hvordan besluttes rammerne for projekterne? Hvem deltager? Hvornår? Og i hvad?
- Hvordan udfoldes og forankres projekterne i området?

Jeg kunne godt tænke mig, at den proto-trup [af kunstnere], som Statens Kunstfond havde valgt, at det ikke havde været Statens Kunstfond, der havde valgt dem, men at det havde været… Og nu bliver det svært. At det havde været beboerne, der havde valgt den kunstnertrup, og så var det afdelingsbestyrelsen, der gik ind og finkæmmede og sagde: ”Vi koncentrerer os om dem her”. Og det, som jeg bygger den på, det er, når lægmand og fagfolk kan sætte sig ned… Fagfolk med rigtig, rigtig mange års undervisning, lærdom og dygtiggørelse og indsigt kan komme frem og se nøjagtig det samme som folk, mange af dem, som ikke havde en kæft forstand på kunst, kan komme frem til nøjagtig det samme, hvad kan beboerne så? Det synes jeg kunne være et sjovt eksperiment. (Beboer, medlem af afdelingsbestyrelsen)

AALBORG UNIVERSITET

cefu | Center for Ungdomsforskning

Midlertidighed som vilkår?

[Værket] står der jo stadigvæk, det er en underlig ting, ikke. Når man… Puha nej, det må søreme ikke stå der mere end to år, fordi de vidste søreme ikke, hvad der skulle ske med området, altså fra Gladsaxe kommunes side, ikke. Og det står der jo stadigvæk. *I: Hvad betyder det, at man ikke ved, hvad der kommer til at ske?* Det paralyserer faktisk et område - altså det paralyserer, så man ikke kan gøre noget som helst. Hvis man så siger: 'vi gør noget, der holder i to år', så er der en anden åbenhed. (Kunstner, Værebro Park

Opgaven ligger i, at det er et permanet værk, men ikke har en permanent installering, fordi der kommer til at ske en masse ting. *I: Det skal være permanent, men mobilt? Det skal kunne flyttes?* Ja. (Kunstner, Værebro Park)

Anbefalinger fra international forskning om feltet (og denne undersøgelse)

- Lad beboere være med til både at definere rammerne, vælge kunstnere og være engagerede i kunstprojekterne (Fischer 2012)
- Beboere vil gerne deltage (Jancovich 2017)
- Lad beboerinvolverende projekter vokse over tid (Jancovich 2017)